

2016 Gemiddeld jaar qua aantal soorten

Jaaroverzicht vogelsoorten Zuid-Kennemerland

Sinds het jaar 2000 heeft Hans Groot elk jaar bijgehouden hoeveel verschillende vogelsoorten er in de regio werden waargenomen. Hans is inmiddels naar Midden-Kennemerland verhuisd en dus nam ik gelopen jaar het stokje van hem over.

Een gemiddeld jaar

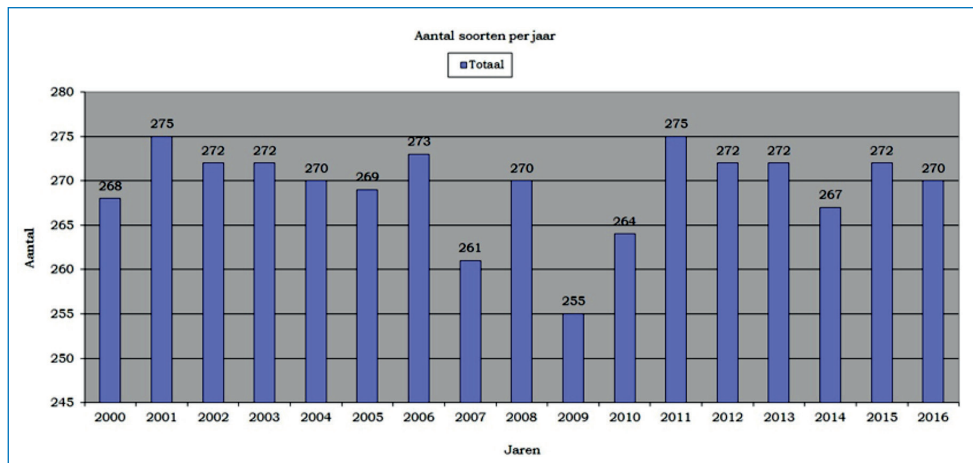
Sinds 2000 zijn er gemiddeld 269 soorten per jaar waargenomen. In 2016 waren dat er 270, een vrij gemiddeld jaar dus. Dit aantal is onder voorbehoud (maar wel al inclusief), omdat enkele zeldzaamheden nog moeten worden beoordeeld door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA). De Witkopgors en de Iberische Tjiftjaf zitten beide in ronde één en de Ralreiger in ronde drie. Gezien de documentatie is het waarschijnlijk dat deze waarnemingen zullen worden geaccepteerd.

Hoogtepunten

In het najaar van 2016 stond West-Europa lange tijd onder invloed van een oostelijke windstroming. Dit resulteer-

de in opvallend veel waarnemingen van oostelijke vogelsoorten. Zo was er een influx van Bergheggemussen en van Witkopgorzen. Die laatste soort werd ook in de regio waargenomen. Op 23 november ontdekte Rutger Rotscheid een vrouwtje op het strand bij de Zuidpier. De Witkopgors was voor het laatst in de regio waargenomen in 1994. Het betreft het 10e exemplaar dat is waargenomen in de regio.

Het absolute hoogtepunt van 2016 was de Ralreiger die 4 juni 's nachts roepend werd opgenomen door Arnoud van den Berg over zijn huis in Santpoort-Zuid. De Ralreiger was nog nooit eerder waargenomen in de regio Zuid-Kennemerland. Het betreft de

WITKOPGORS Foto: Rutger Rotscheid

105e waarneming voor Nederland, maar de eerste die op basis van roep werd gedetermineerd.

Ook de waarneming van een groepje Roodhalsganzen was erg opmerkelijk. De Roodhalsgans werd op 25 februari 2012 voor het eerst waargenomen in regio Zuid-Kennemerland. Een vogel foerageerde op die dag in een groep Kolganzen in de Hekslootpolder. Op 4 december 2016 werd een groepje van maar liefst 5 Roodhalsganzen waargenomen tussen een groep Kolganzen, die over de Zuidpier naar het zuiden vlogen.

Een andere soort die pas voor de tweede keer in de regio werd waargenomen was de Vale Gier. Op 19 mei werd de vogel waargenomen in het noordelijk deel van de Kennemerduinen. De vogel bleef hier tot de 21e rondhangen om vervolgens zijn weg te vervolgen naar Texel. De gier droeg een gele kleuring, die kon worden afgelezen. Deze Vale

Gier werd op 13 augustus 2014 in een opvangcentrum in Madrid (Spanje) opgenomen. Hij werd daar op 11 januari 2015 geringd en losgelaten.

Trektellen

In de regio bevinden zich drie trektelposten waar regelmatig vogelaars staan om de vogeltrek te noteren: zeetrektpost Bloemendaal aan Zee, landtrektelpost Parnassia en de telpost aan het begin van de Zuidpier waar zowel naar de landtrek als naar de zeetrek wordt gekeken. Over het algemeen viel de vogeltrek over zee in 2016 tegen. Er werden enkele schaarse soorten genoteerd zoals twee Kleinste Jagers, een Reuzenster en een Kleine Alk. De meest bijzondere teldag was 29 september toen Amon, Han en Pim samen gedurende de dag maar liefst 105 Grauwe Pijlstormvogels telden! Een dik nieuw dagrecord; het oude record stamde uit het jaar 1987, toen er 64 vogels werden geteld.

Op de landtrektelpost waren dit jaar de

meest opmerkelijke soorten twee Stepiekiekendieven, twee Roodpootvalken en een Hop. De drukste dag was 16 oktober toen er in 4,5 uur tijd een totaal van 10.231 Vinken werd genoteerd.

Vangsten

De twee ringstations in de regio, gelegen in de Amsterdamse Waterleidingduinen en de Kennemerduinen, voorzagen dit jaar bijna zestienduizend vogels van een ring. De meest opmerkelijke soorten, die door de ringershanden gingen, waren de 6e Veldrietzanger voor de regio en de 3e Iberische Tjiftjaf voor de regio. Ook werden er 3 Pallas' Boszangers geringd in de Kennemerduinen en een Bruine Boszanger in de Amsterdamse Waterleidingduinen.

Missers

Naast alle bijzondere soorten waren er ook enkele soorten die dit jaar opmerkelijk genoeg niet werden waargenomen binnen de grenzen van de regio. De

Bonte Kraai was in de vorige eeuw een algemene wintergast in Nederland. Ook in de regio was de soort talrijk, tot de jaren '80 verbleven er 's winters bijvoorbeeld zo'n 300 exemplaren in de Amsterdamse Waterleidingduinen. De laatste jaren wordt de soort af en toe op doortrek en zeer zelden ook overwinterend waargenomen. Het jaar 2016 was echter het eerste jaar dat er geen Bonte Kraai in de regio werd waargenomen!

Een andere opvallende misser was de Matkop. Sinds 2000 werd de Matkop elk jaar waargenomen, behalve in 2016. De soort is zeldzaam in de regio, maar wordt aan de oostgrens van de regio af en toe gehoord. De vele claims uit de duinen blijken telkens weer Glanskoppen te betreffen.

Doordat de echte najaarsstormen uitbleven, ontbreken er ook verschillende zeevogelsoorten op de jaarlijst. Zo werden er in 2016 geen Vorkstaartmeeuw,

VELDRIETZANGER Foto: Annemieke de Winter

KUIFAALSCHOLVERS op de blokken van de Zuidpier, IJmuiden. Foto: William Price

Rosse Franjepoot en Vale Pijlstormvogel waargenomen. Dat zijn natuurlijk ook vrij zeldzame soorten, maar sinds 2000 is het pas de derde keer dat de Vorkstaartmeeuw en de Rosse Franjepoot op de jaarlijst ontbreken. Voor de Vale Pijlstormvogel is het pas de vierde keer. De Kleinste Jager werd wel twee keer waargenomen en ook het Stormvogeltje en de Zwarte Zeekoet kwamen met een enkele waarneming op de jaarlijst.

Fotografie

Fotograferen is iets dat steeds populairder wordt onder vogelaars. Tijdens een wandeling over de Zuidpier zie ik vaak meer mensen met een camera dan met een verrekijker. Volgens de gebruikers van Waarneming.nl kwam de mooiste

regiofoto dit jaar van de hand van William Price, die de Kuifaalscholvers van IJmuiden op de gevoelige plaat vastlegde:

■ *Lars Buckx*